

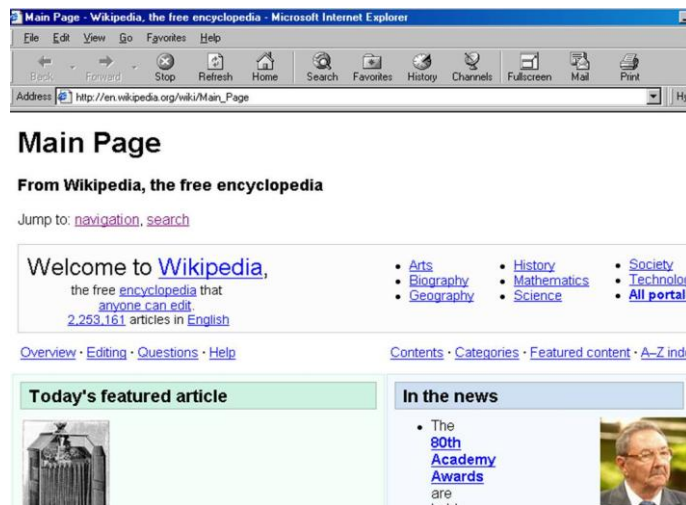
De geloofsbelijdenis van Nicea

Leerdienst 3

Ik geloof in de heilige Geest

Inleiding

Op Wikipedia is echt van alles te lezen. De tijd dat je de encyclopedie uit de kast pakte is echt voorbij. Je kijkt wat er op Wikipedia staat. Hier zie je de hoofdpagina.

Nou ja... wat is dit eigenlijk? Is dit echt de hoofdpagina? Ja zeker, maar wel van een tijdje terug. In Internet Explorer 4. Tegenwoordig bestaat die browser niet meer. En Wikipedia ziet er heel wat gelijker uit dan dit.

Want er komen steeds weer updates. Van browsers, besturingssystemen, en online artikelen. Dat is nodig om up-to-date te blijven. Zodat je niet gehackt kan worden. Je kunt niet bij het oude blijven. Maar het is ook niet zo dat elke keer weer het wiel opnieuw uitgevonden wordt. Er wordt voortgebouwd op vorige versies.

Zo is het ook met een geloofsbelijdenis. In onze tijd staan we voor andere uitdagingen dan vroeger. We zijn geroepen om nu te zeggen wat het betekent om in Jezus Christus te geloven. Om daarin up-to-date te blijven. Maar het zou stom zijn om te denken dat het bij ons begint. In vroeger eeuwen zijn er piketpaaltjes geslagen waar we nu nog de vruchten van kunnen plukken.

Nu is de geloofsbelijdenis van Nicea zelf ook geupdate. Eigenlijk is de tekst die wij kennen niet eens de geloofsbelijdenis van Nicea maar de tekst die werd vastgesteld op het tweede concilie in 381 in Constantinopel.

Nicea 325	Constantinopel 381
Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Schepper van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in één Here Jezus Christus, de Zoon van God, geboren uit de Vader, de eniggeborene [dat is: uit het wezen van de Vader, God uit God], Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God; geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader; door Hem zijn alle dingen geworden [zowel in de hemel als op aarde]. Terwille van ons mensen en van ons behoud is Hij neergedaald en vlees geworden, is een mens geworden, heeft geleden en is op de derde dag opgestaan en opgevaren naar de hemel en zal komen om te oordelen de levenden en de doden. En in de Heilige Geest	Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Schepper van de hemel en de aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in één Here Jezus Christus, de eniggeborene Zoon van God, geboren uit de Vader voor alle eeuwen, God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God; geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader; door Hem zijn alle dingen geworden. Terwille van ons mensen en van ons behoud is Hij neergedaald uit de hemel en vlees geworden door de Heilige Geest uit de maagd Maria en is een mens geworden. Hij is ook voor ons gekruisigd onder Pontius Pilatus, heeft geleden, is begraven. Op de derde dag is Hij opgestaan overeenkomstig de Schriften. Hij is opgevaren naar de hemel, zit aan de rechterhand van de Vader en zal in heerlijkheid weerkomen om te oordelen de levenden en de doden. En zijn rijk zal geen einde hebben. En in de Heilige Geest, die Here is en levend maakt, die van de Vader [en de Zoon] uitgaat, die samen met de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt, die gesproken heeft door de profeten. En een heilige, algemene en apostolische kerk. Wij belijden een doop tot vergeving van de zonden. Wij verwachten de opstanding van de doden en het leven van de komende eeuw.

Zoek maar eens naar de verschillen tussen links en rechts. Links zie je de tekst van 325 (Nicea) en rechts van 381 (Constantinopel). Ook als het te klein is om te lezen, je ziet wel dat het wat korter is links.

In de tekst van 325 werd alleen gezegd: "Ik geloof in de heilige Geest." En dan stopt het, hoewel er oorspronkelijk ook nog een paar veroordelingen bij stonden.¹ Maar over de heilige Geest wordt verder niks gezegd.

Wel in 381 dus. Omdat er midden 4^e eeuw opeens wel discussie ontstaat over de persoon en het werk van de heilige Geest. Toen zeiden mensen: de heilige Geest is geen God.² En vervolgens kreeg je precies hetzelfde als eerder over Jezus als de Zoon van God. Athanasius en anderen zeiden: de heilige Geest is ook goddelijk. In Hem hebben we met God zelf te maken.

Want...

- kijk maar hoe de bijbel Vader, Zoon en Geest op 1 lijn stelt. Mensen worden gedoopt in de naam van de Vader, de Zoon en de Geest (Matteus 28,19).
- En alleen wanneer de Geest in ons werkt kunnen we gered worden. Dan moet de Geest ook God zijn.³

1 Met name gericht aan het adres van Arius. Degenen die denken dat de Zoon er niet altijd is geweest of ooit in de tijd geboren is, zijn vervloekt. / Lohse, Epochen der Dogmengeschichte, 60. / https://en.wikipedia.org/wiki/Nicene_Creed#Niceno%E2%80%93Constantinopolitan_Creed

2 Van de Beek, Lichaam en Geest, 417ev. / Macedonius en zijn aanhangers werden 'pneumatomachen' (geestbestrijders) genoemd.

3 Christelijke Dogmatiek, 453 / Van de Beek, Lichaam en Geest, 418.

- En is het ook niet onze ervaring? Wanneer we verlangen naar God, dan is dat toch niet iets uit onszelf en hebben we toch ook niet met een onpersoonlijke kracht te maken, maar met God zelf?

We staan in deze dienst stil bij 3 punten:

1. wat we in de bijbel lezen over de Geest,
2. hoe er in de 4^e eeuw over werd gesproken en waar het om gaat,
3. wat het betekent voor ons eigen geloof.

1. De hemelse helper

We kunnen niet heel de bijbel door om te kijken hoe we horen over Gods Geest. Dat is echt te veel. Maar kort gezegd kan je zeggen hoe de bijbel in 3 stadia beschrijft hoe de aanwezigheid van de Geest op aarde intensiever wordt.⁴

[1] In het OT zien we af en toe hoe de Geest werkt. Hoe hij vooral op het leven gericht is.⁵ Hij is de scheppende kracht van God, maar ook betrokken op vakmanschap en leiderschap. Ook blijken sommigen door de Geest te profeteren. De geloofsbelijdenis van Nicea zegt dan ook over de Geest: *'die gesproken heeft door de profeten'*.

[2] Het tweede stadium is dat de Geest betrokken is op 1 persoon: Jezus van Nazareth. In de eerste 3 evangeliën lees je er voortdurend over. Bij zijn doop in de Jordaan, vlak voor zijn sterven, in de wonderen die hij deed. Maar ook al voor zijn geboorte. In Nicea wordt gezegd dat hij mens is geworden *'door de heilige Geest uit de maagd Maria'*.

[3] Als derde zien we de tijd na Pinksteren. Hoe de heilige Geest op de gemeente wordt uitgestort. En leerlingen zoals Petrus en Johannes getuigen van de levende Heer. Hij leeft! Al is hij nu in de hemel en kunnen we Hem niet met ons blote oog zien.

Wij leven in de tijd, tussen Pinksteren en zijn terugkeer. En op die tijd heeft Jezus zijn leerlingen willen voorbereiden.

We lezen Johannes 14 vers 6-26:

⁶Jezus zei: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand kan bij de Vader komen dan door mij. ⁷Als jullie mij kennen zullen jullie ook mijn Vader kennen, en vanaf nu kennen jullie hem, want jullie hebben hem zelf gezien.' ⁸Daarop zei Filippus: 'Laat ons de Vader zien, Heer, meer verlangen we niet.' ⁹Jezus zei: 'Ik ben nu al zo lang bij jullie, en

4 Halldorf, Vol van de Geest, 47.

5 Kim-Rauchholz, Theologie van het NT, 206.

nog ken je me niet, Filippus? Wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. Waarom vraag je dan om de Vader te mogen zien? ¹⁰Geloof je niet dat ik in de Vader ben en dat de Vader in mij is? Ik spreek niet namens mezelf als ik tegen jullie spreek, maar de Vader die in mij blijft, doet zijn werk door mij. ¹¹Geloof me: ik ben in de Vader en de Vader is in mij. Als je mij niet gelooft, geloof het dan om wat hij doet.

¹²Waarachtig, ik verzeker jullie: wie op mij vertrouwt zal hetzelfde doen als ik, en zelfs meer dan dat, ik ga immers naar de Vader. ¹³En wat jullie dan in mijn naam vragen, dat zal ik doen, zodat door de Zoon de grootheid van de Vader zichtbaar wordt. ¹⁴Wanneer je iets in mijn naam vraagt, zal ik het doen.

¹⁵Als je mij liefhebt, houd je dan aan mijn geboden. ¹⁶Dan zal ik de Vader vragen jullie een andere pleitbezorger te geven, die altijd bij je zal zijn: ¹⁷de Geest van de waarheid. De wereld kan hem niet ontvangen, want ze ziet hem niet en kent hem niet. Jullie kennen hem wel, want hij woont in jullie en zal in jullie blijven. ¹⁸Ik laat jullie niet als wezen achter, ik kom bij jullie terug. ¹⁹Nog een korte tijd en de wereld zal mij niet meer zien, maar jullie zullen mij wel zien, want ik leef en ook jullie zullen leven. ²⁰Dan zul je begrijpen dat ik in mijn Vader ben, dat jullie in mij zijn en dat ik in jullie ben. ²¹Wie mijn geboden kent en zich eraan houdt, heeft mij lief. Wie mij liefheeft zal de liefde van mijn Vader en mij ontvangen, en ik zal mij aan hem bekendmaken.' ²²Toen vroeg Judas (niet Judas Iskariot) aan Jezus: 'Waarom zult u zich wel aan ons, maar niet aan de wereld bekendmaken, Heer?' ²³Jezus antwoordde: 'Wanneer iemand mij liefheeft zal hij zich houden aan wat ik zeg, mijn Vader zal hem liefhebben en mijn Vader en ik zullen bij hem komen en bij hem wonen. ²⁴Maar wie mij niet liefheeft, houdt zich niet aan wat ik zeg, en wat jullie mij horen zeggen, zijn niet mijn woorden, maar de woorden van de Vader door wie ik gezonden ben. ²⁵Dit alles zeg ik tegen jullie nu ik nog bij jullie ben. ²⁶Later zal de pleitbezorger, de heilige Geest die de Vader jullie namens mij zal zenden, jullie alles duidelijk maken en alles in herinnering brengen wat ik tegen jullie gezegd heb.

Jezus roept zijn leerlingen op om Hem lief te hebben en zich aan zijn geboden te houden (15). En hij belooft hen dat hij ze niet als wezen achterlaat (18). En daarom zal hij de Vader zal vragen om een 'andere pleitbezorger' te geven die altijd bij hen zal zijn: de Geest van de waarheid.

Een andere 'trooster', 'advocaat', 'supporter' dus. Je kunt ook zeggen 'Helper'⁶ De Geest is de 'hemelse Helper'.⁷ Hij die bijstand verleent totdat we Hem met eigen ogen zullen zien.

6 Van Houwelingen, Johannes CNT, 298.

7 Kim-Rauchholz, Theologie van het NT, 211.

Het is een 'andere pleitbezorger' dus valt niet samen met Jezus zelf. Er is onderscheid. Maar ook eenheid. Want de Geest komt 'namens hem' (26). Die Geest heeft dus alles te maken met de Zoon en met de Vader zelf. Hij zal zijn leerlingen namelijk in herinnering brengen wat Jezus heeft gezegd. Hij is dus een 'andere pleitbezorger' maar wel iemand die juist wijst op Jezus.

En even later kan Jezus zelfs zeggen dat *hij* de Geest zal zenden.

In Johannes 16 vers 7 staat:

⁷Werkelijk, het is goed voor jullie dat ik ga, want als ik niet ga zal de pleitbezorger niet bij jullie komen, maar als ik weg ben, zal ik hem jullie zenden.

Daarom is het goed dat ik nu bij jullie wegga. Dan zal ik de pleitbezorger zenden. Dus niet alleen de Vader blijkt degene te zijn die de Geest zendt, het is door Jezus dat dat gebeurt.

Zondag 18 Catechismus

Is Christus dan niet bij ons?

"Naar zijn menselijke natuur
is Hij niet meer op aarde,
maar naar zijn godheid, majesteit en Geest
verlaat hij ons nooit meer."

In zondag 18 van de catechismus wordt gevraagd of Christus dan niet bij ons is, zoals hij heeft beloofd. Want hij is toch naar de hemel gegaan? Ja hij is in de hemel en 'naar zijn menselijke natuur' niet meer op aarde. Maar naar zijn godheid, majesteit en Geest verlaat hij ons nooit meer.

Dus Jezus is met ons, door zijn Geest. Denk niet dat hij nu in de hemel is en eigenlijk niks met de heilige Geest te maken heeft. Denk ook niet dat er eerst een tijdperk van de Vader was, en toen kwam de Zoon en toen kwam de heilige Geest. Al in de eerste eeuwen, maar net zo goed bij ons kijken we er zo maar al te snel tegenaan. Het wordt het 'modalisme' genoemd.⁸ Alsof (even oneerbiedig gezegd) Jezus gewisseld werd en verder niet meer met het spel meedoet.

Wel dus. Hij wil ons helpen door zijn heilige Geest. Om met geloofsogen te kijken. Om gefocust te blijven op Hemzelf. Je kunt dus nooit over de heilige Geest hebben zonder het ook over Jezus Christus, de Zoon van God te hebben.⁹ In en door de Geest komt Jezus naar je toe.¹⁰

⁸ Van de Beek, Lichaam en Geest, 398.

⁹ Beek, Lichaam en Geest, 393.

¹⁰ Lohse, EPOCHEN, 47.

2. Die Here is

"Wij geloven in de heilige Geest die Here is..." Daarmee wordt In Nicea gezegd: hij is God. Zoals ook de Zoon en de Vader samen één God zijn. Wanneer je in zijn naam gedoopt wordt (Matteus 28) of zijn zegen meekrijgt (2 Korintiërs 13,13), dan is het die ene God die zijn naam aan jou verbindt. En niet 3 goden.

Daarom zegt de kerk sinds 381 dat we geloven in één God, bestaande uit 3 personen (zondag 8HC), met dank aan de Cappadocische kerkvaders. Eén wezen, drie personen¹¹.

En denk bij één persoon dan niet aan een los individu, maar aan een 'identiteit'¹². De Vader is Vader vanwege de Zoon. Zoals Jezus kon spreken over een 'andere pleitbezorger', de Geest van de Waarheid.

En toch ook weer zo zelf persoonlijk bij zijn leerlingen kan zijn... Dat is een geheim. Dat ga je met je verstand niet op formule brengen. Maar zo laat God zich aan ons kennen.

In de Vader, in de Zoon, maar dus ook in de Geest hebben we met God zelf te maken. De Geest die in Nicea 'Heer' wordt genoemd. Mogelijk dat op de achtergrond de tekst van 2 Korintiërs 3 vers 17 doorklinkt:

¹⁷Welnu, met de Heer wordt de Geest bedoeld, en waar de Geest van de Heer is, daar is vrijheid.

Paulus spreekt over 'de Geest van de Heer'. In Hem hebben we met God zelf te maken, ook al eist de Geest voor zichzelf altijd weinig aandacht op. En verwijst hij altijd naar de redding in Jezus Christus.

11 Vader, Zoon en Geest vormen één goddelijk wezen (*oesia*) maar dan wel als die personen (*hypostaseis*). Op deze manier heeft Constantinopel het overgenomen. / Christelijke dogmatiek, 98.

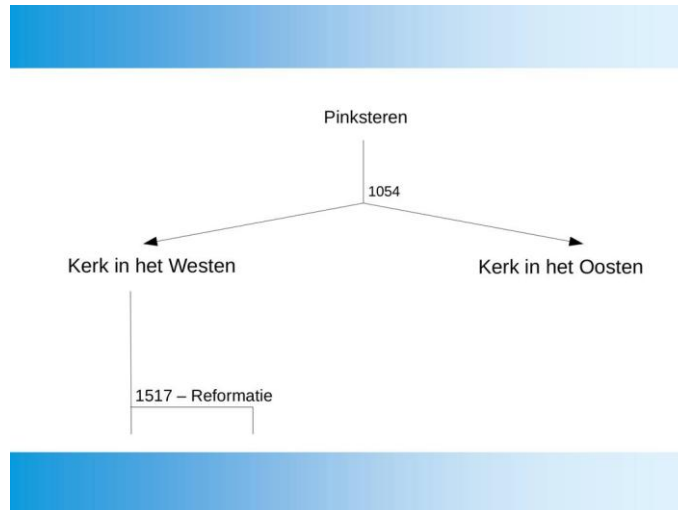
12 Jenson > Christelijke Dogmatiek, 98.

Nicea 325	Constantinopel 381
Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Schepper van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in één Here Jezus Christus, de Zoon van God, geboren uit de Vader, de eniggeborene [dat is: uit het wezen van de Vader, God uit God], Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God; geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader; door Hem zijn alle dingen geworden [zowel in de hemel als op aarde]. Terwille van ons mensen en van ons behoud is Hij neergedaald en vlees geworden, is een mens geworden, heeft geleden en is op de derde dag opgestaan en opgevaard naar de hemel en zal komen om te oordelen de levenden en de doden. En in de Heilige Geest	Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Schepper van de hemel en de aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen. En in één Here Jezus Christus, de eniggeborene Zoon van God, geboren uit de Vader voor alle eeuwen, God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God; geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader; door Hem zijn alle dingen geworden. Terwille van ons mensen en van ons behoud is Hij neergedaald uit de hemel en vlees geworden door de Heilige Geest uit de maagd Maria en is een mens geworden. Hij is ook voor ons gekruisigd onder Pontius Pilatus, heeft geleden, is begraven. Op de derde dag is Hij opgestaan overeenkomstig de Schriften. Hij is opgevaard naar de hemel, zit aan de rechterhand van de Vader en zal in heerlijkheid weerkomen om te oordelen de levenden en de doden. En zijn rijk zal geen einde hebben. En in de Heilige Geest, die Here is en levend maakt, die van de Vader [en de Zoon] uitgaat, die samen met de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt, die gesproken heeft door de profeten. En een heilige, algemene en apostolische kerk. Wij belijden een doop tot vergeving van de zonden. Wij verwachten de opstanding van de doden en het leven van de komende eeuw.

Daar was men het eind 4^e eeuw over eens. Alleen... is er op 1 punt gedoe. Dat zie je in de afdruk vande geloofsbelijdenis op het scherm. Kleine rode letters rechts onderin bij het gedeelte over de heilige Geest.

Wij horen altijd over de Geest: "die Here is en levend maakt, die van de Vader en de Zoon uitgaat". Dat wil zeggen dat de heilige Geest door de Vader en de Zoon is gezonden, zoals we net ook hoorden in Johannes 14.

Maar dat [en de Zoon] stond er niet in 381. Dat is op een kerkvergadering in Spanje, eind 6^e eeuw eraan toegevoegd. In het Latijn is dat 'filioque'.

En geloof het of niet, maar dit is een van de oorzaken van de grote scheiding tussen de Oosterse en de Westerse kerk in het jaar 1054. De kerkgeschiedenis is niet begonnen in 1944, ook niet in 1517, maar al lang daarvoor. Het is een van de meest tragische scheuringen die van 1054. Oost en West verketterden elkaar.

Theologisch en historisch is het ingewikkeld om allemaal uit te leggen. Ik snap het zelf uiteindelijk ook niet helemaal. Maar er wordt op sommige

punten net iets anders tegen de leer van de drie-eenheid aangekeken.¹³ In de kerk van het Oosten wordt de Vader als de bron van alle godheid gezien. Dus ook van de Zoon en de Geest. Zegt Jezus zelf niet: 'de Vader is meer dan ik'¹⁴ Dat we in het Westen zeggen dat de Geest ook van de Zoon uitgaat klinkt in hun oren snel alsof de heilige Geest een ondergeschikte plaats krijgt.¹⁵

Ik laat het verder. Het is in ieder geval niet handig om een gezamenlijke belijdenis halverwege aan te passen. Als je een update doet, dan doe je dat samen. En dat is dus niet gebeurd. Wel denk ik dat je kunt zeggen dat zowel de Vader als de Zoon alles te maken hebben met de HeiligeGeest.

Paulus noemt Hem 'de Geest van God' en ook 'de Geest van Christus'. En dat in 1 zin.

Dat lezen we in Romeinen 8 vers 9:

Maar u leeft niet zo. U laat u leiden door de Geest, want de Geest van God woont in u. Iemand die zich niet laat leiden door de Geest van Christus behoort Christus ook niet toe.

En Jezus zelf heeft het over 'de Geest van jullie Vader' in Matteus 10 vers 20:

Jullie zijn het immers niet zelf die dan spreken, het is de Geest van jullie Vader die in jullie spreekt.

En Paulus spreekt in Galaten 4 over 'de Geest van zijn Zoon' Dat lezen we in Galaten 4 vers 6:

En omdat u zijn kinderen bent, heeft God ons de Geest van zijn Zoon gegeven, die 'Abba, Vader' roept.

En denk verder ook aan die tekst die we lazen uit Johannes 14.

²⁶Later zal de pleitbezorger, de heilige Geest die de Vader jullie namens mij zal zenden, jullie alles duidelijk maken en alles in herinnering brengen wat ik tegen jullie gezegd heb.

Misschien moet je het zo zeggen: de Geest gaat uit van de Vader, door de Zoon.¹⁶

Oost en West zijn er nog niet over uitgesproken. Het belangrijkste voor nu is dat de Geest 'Here' is. Daar was het Athanasius en anderen om te doen. Als de Geest niet God zelf is, dan is God niet in ons midden aanwezig in de kerk. Maar dank aan God, hij is Here en wil door genade bij ons wonen.¹⁷

Zingen Psalm 143: 9

13 Christelijke Dogmatiek, 104.

14 Meijering, God Christus heilige Geest, 163.

15 Van de Beek, Lichaam en Geest, 405.

16 Christelijke Dogmatiek, 106.

17 Van de Beek, Lichaam en Geest, 418

3. En levend maakt

Behalve bijbelse lijnen en dat alleen God zelf ons kan redden, was er nog een reden waarom men zei: de Geest is God. En dat had te maken met de ervaring door de Geest. Dat christenen merkten: dit is niet een kracht uit onszelf en ook niet iets onpersoonlijks, maar Jezus maakt zijn beloften waar. God wil bij ons wonen.

We lezen in 1 Korintiërs 12 vers 3:

Daarom zeg ik u nadrukkelijk: niemand kan ooit door toedoen van de Geest van God zeggen: 'Vervloekt is Jezus,' en niemand kan ooit zeggen: 'Jezus is de Heer,' behalve door toedoen van de heilige Geest.

Door de Geest zeg ik: 'Jezus is Heer' Dat bedenk ik niet zelf. Heer U bent mijn leven, de grond waarop ik sta.

Dat zegt dus niet iedereen. Toen niet en nu niet. En het is dus ook niet zo dat de heilige Geest samenvalt met onze eigen geest. Of dat hij een algemene kosmische kracht is.¹⁸ Ik zeg niet dat de Geest niks te maken heeft met alles wat groeit en bloeit (zeker wel!), maar wanneer je de Geest losmaakt van Jezus Christus wordt hij een algemene inspiratiebron. En dat is hij niet.

Wat doet de Geest? De heilige Geest wijst ons op Jezus Christus. Door de Geest leer je zeggen: 'Jezus is Heer'.

En op die manier wil God bij zijn volk 'wonen'. Dat is niet vanzelfsprekend, denk ook aan hoe God bij het volk Israel woonde. Hij is de heilige en er mag een eerbiedige afstand zijn. Maar tegelijkertijd is Hij degene die heel dichtbij komt. Zoals Jezus zei: "Ik laat jullie niet alleen." Hij wil in ons als gemeente en ook in ons persoonlijk wonen.

Best absurd als je er over nadenkt. Maar zo kom je tot leven. De Geest is de degene die 'levend maakt' zoals in Nicea staat. En dat gebeurt gek genoeg wanneer je bij jezelf ontdekt hoe doods je vanuit jezelf bent. Met alle waardering voor wie je als mens mag zijn, want je bent door God gemaakt! Maar wanneer het aankomt op heilig leven voor God, dan sta je met lege handen. Daar waar de heilige Geest dichtbij komt, valt er ook licht op de schaduw in je leven. Ik heb een strijd te voeren tegen mijn oude 'ik' (Romeinen 7).

Maar wel als overwinnaar! Omdat Jezus overwinnaar is. Wat is het goed als ook buitenstaanders, mensen die niet bij Christus' kerk horen, dat bij jou en mij zien.¹⁹ 'Dat zijn mensen die de schijn niet hoeven ophouden. Die weten dat ze niet alles kunnen. Die in hun leven niet altijd de nieuwste

18 Van de Beek, Lichaam, 394.

19 Van de Beek, Lichaam, 416.

en hipste update laten zien die er is. En niet altijd het perfecte leven leiden.' Bij wie het soms uitziet zoals een browser uit het jaar 0. Maar ze kunnen eerlijk zijn over wat er kapot gaat in hun leven, ook door eigen schuld. Ze gaan er niet goedkoop mee om.

Dat is echt goed nieuws. Want wat geeft het een druk om het perfecte leven te moeten leiden. En als het niet lukt, is het je eigen schuld. In een cultuur waarin het niet mag gaan over zonde, krijg je uiteindelijk toch vaak zelf de schuld wanneer je leven niet loopt zoals je wilt...

Maar welk overwinningslied klinkt er voor iemand die in Jezus gelooft? Niet het lied 'wat heb ik het toch mooi gered' of 'ik geloof toch, dan is het toch goed?' Maar: wat heeft Hij veel voor me gedaan. Wat een wonder dat God mij wil redden in zijn Zoon Jezus Christus.

Vier zo ook avondmaal. Met open handen. En een gebed om de heilige Geest (epiclese). Gericht op Jezus die 'koning is in de hemel en tegelijkertijd gastheer aan de tafel'. Je wordt erbij bepaald dat het werk van Jezus, de Zoon van God, is volbracht. Het is 'voor ons' gebeurd.²⁰ En intussen blijft de heilige Geest bezig om je daarbij te bepalen en is er veel in de wereld en in je eigen leven nog niet voltooid, nog niet 'af'.

Afsluiting

We eindigen met het lezen van Johannes 7 vers 37-39:

³⁷Op de laatste dag, het hoogtepunt van het feest, stond Jezus in de tempel, en hij riep: 'Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! ³⁸Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft,' zo zegt de Schrift.' ³⁹Hiermee doelde hij op de Geest die zij die in hem geloofden zouden ontvangen; de Geest was er namelijk nog niet, want Jezus was nog niet tot Gods majesteit verheven.

Zo wakkert de Geest het verlangen bij je aan. En word je uitgenodigd om te drinken van het levende water. Ik sluit af met dat wat Jezus zegt op het loofhuttenfeest, nog voor hemelvaart en Pinksteren. Maar deze uitnodiging klonk toen en nu net zou goed voor jou en mij: "Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft." (Johannes 7,37-38)

Amen!

Zingen 'En de Geest en de bruid': 1 [GK06 – Gezang 76]

²⁰ Christelijke dogmatiek, 455.

Liturgie

Viering heilig avondmaal

Votum en zegengroet

Zingen Liedboek 413: 1 [Grote God, wij loven U]

Gebed om ontferming

Zingen Psalm 70

Gebed

Verkondiging deel 1 [**Lezen Johannes 14: 6-26**]

Zingen 'Heer u bent mijn leven': 2 [GK06 Gezang 161]

Verkondiging deel 2

Zingen Psalm 143: 9

Verkondiging deel 3

Zingen 'En de Geest en de bruid': 1 [GK06 – Gezang 76]

Wet van de Heer

Zingen Opwekking 334 [Heer, uw licht en uw liefde schijnen]

Dankzegging en voorbede

Inzameling van de gaven

Viering heilig avondmaal (gaande viering)

- **Zingen Gezang 185** [Heer, wij loven en aanbidden U]
- **Zingen Liedboek 939** [Op U alleen, mijn licht, mijn kracht]

Zegen

Zingen Gezang 247: 7 Heer, God, wij allen loven U]